

FACTORS ASSOCIATED WITH PREVENTIVE BEHAVIORS FOR UNPLANNED PREGNANCY AND SEXUALLY TRANSMITTED DISEASES AMONG HIGH SCHOOL STUDENTS IN MUANG DISTRICT, NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

Received: December 14, 2023

Received: April 25, 2024

Accepted: April 27, 2024

Jun Norkaew¹, Teerayuth Udornporn², Sirawat Sila³, Mali Photipim⁴,
Witchaya Petliap⁵, Wararat Sangwalee⁶

^{1, 2, 4, 5, 6} Faculty of Public Health, Vongchavalitkul University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

³ Public Health Strategy Development Group, Nakhon Ratchasima Provincial Public Health Office, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

Corresponding author; E-mail: teerayuth_udo@vu.ac.th *

Citation: Norkaew J., Udornporn T., Sila S., Photipim M., Petliap W., Sangwalee W. (2024). Factors Associated with Preventive Behaviors for Unplanned Pregnancy and Sexually Transmitted Diseases among High School Students in Muang District, Nakhon Ratchasima Province. *Primary Health Care Journal (Northeastern Edition)*, 39(1), 62-74.

Copyright (c) 2024 Primary Health Care Journal (Northeastern Edition)

ABSTRACT

The objective of this cross-sectional research is to examine the factors associated with the behaviors of unwanted pregnancy prevention and sexually transmitted diseases among high school students in Muang District, Nakhon Ratchasima Province. The sample group consists of 394 high school students aged between 12 and 18 years. Data collection was conducted using a questionnaire, and the quality was ensured by analyzing the index of questionnaire item congruence with the content, yielding a value of 0.89. Additionally, the reliability of perception variables was assessed using the KR-20 method, resulting in a value of 0.96. The Cronbach's alpha coefficients for attitude perception variables and behavioral variables were 0.79 and 0.64, respectively. Statistical analysis included descriptive statistics, means, standard deviations, and correlation coefficients. The study found significant correlations ($p < .05$) between certain factors and behaviors related to unwanted pregnancy prevention and sexually transmitted diseases. These factors include gender, academic performance, and the main occupation of parents. However, perception variables showed no significant correlation with behaviors related to unwanted pregnancy prevention and sexually transmitted diseases. In conclusion, gender, academic performance, parents' main occupation, and attitudes are significant factors in planning and implementing strategies to change behaviors related to unwanted pregnancy prevention and sexually transmitted diseases among students.

Keywords: Unplanned pregnancy; Sexually transmitted diseases; High school

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

รับบทความ: 14 ธันวาคม 2566

แก้ไขล่าสุด: 25 เมษายน 2567

ตอบรับตีพิมพ์: 27 เมษายน 2567

จุน หน่อแก้ว¹, ธีรยุทธ อุดมพร², ศิระวัตร ศิลา³, มะลิ โพธิพิมพ์⁴, วิทชัย เพชรเสียบ⁵, วรารัตน์ สัจวะลี⁶

^{1, 2, 4, 5, 6} คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, นครราชสีมา 30000, ประเทศไทย

³ กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000, ประเทศไทย

ติดต่อผู้วิจัย; E-mail: teerayuth_udo@vu.ac.th *

อ้างอิง: จุน หน่อแก้ว, ธีรยุทธ อุดมพร, ศิระวัตร ศิลา, มะลิ โพธิพิมพ์, วิทชัย เพชรเสียบ, วรารัตน์ สัจวะลี. (2567). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารสาธารณสุขมูลฐาน (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)*, 39(1), 62-74.

ลิขสิทธิ์ (c) 2024 วารสารสาธารณสุขมูลฐาน (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 394 คน อายุระหว่าง 12-18 ปี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา มีค่าเท่ากับ 0.89 และการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นตัวแปรการรับรู้ ด้วยวิธี KR-20 มีค่าเท่ากับ 0.96 และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคตัวแปรด้านเจตคติ และพฤติกรรมฯ เท่ากับ 0.79 และ 0.64 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน ได้แก่ การทดสอบไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ได้แก่ เพศ ผลการเรียน และอาชีพหลักของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนปัจจัยด้านการรับรู้ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยสรุป เพศ ผลการเรียน อาชีพหลักผู้ปกครอง และเจตคติ มีความสำคัญต่อการวางแผนและกำหนดแนวทาง เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียน

คำสำคัญ: การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์; โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์; นักเรียนมัธยมศึกษา

บทนำ

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่นและเยาวชนเป็นผลมาจากการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยเฉพาะจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งนับเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญและสามารถส่งผลกระทบต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตของเยาวชนทั้งระยะสั้นและระยะยาว และยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในวัยรุ่นและเยาวชนเกือบทุกประเทศทั่วโลก เนื่องจากประชากรอายุน้อยเหล่านี้เริ่มเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์และการมีพฤติกรรมเพศสัมพันธ์เป็นประสบการณ์หนึ่งในหลายประสบการณ์ที่เริ่มต้นขึ้นในช่วงวัยนี้ ในปัจจุบันองค์การสหประชาชาติ (UN) คาดประมาณว่าประชากรโลกมีจำนวนราว ๆ 7,300 ล้านคน (WHO, 2011) ประชากรวัยรุ่นอายุ 10-19 ปี ทั่วโลกมีประมาณ 1,200 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 17.1 ของประชากรทั้งหมด องค์การอนามัยโลกได้คาดคะเนว่า โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีแนวโน้มแพร่กระจายอย่างรวดเร็วในยุคที่แอปพลิเคชันหาคู่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย โดยจากรายงานล่าสุด ในปัจจุบันพบผู้ป่วยติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ ทั้งโรคติดต่อเชื้อคลาไมเดีย โรคหนองใน โรคติดต่อเชื้อทริโคโมแนส รวมทั้งโรคซิฟิลิสรายใหม่สูงขึ้นถึง 376 ล้านคนทั่วโลก หรือคิดเป็นร้อยละ 5.2 ของประชากรทั้งหมด โดยที่ในแต่ละวันจะพบผู้ป่วยรายใหม่ราว 1 ล้านคน (Santrock, 2001) นอกจากนี้ จากสถิติขององค์การอนามัยโลกยังพบว่า มีสตรีตั้งครรภ์โดยขาดความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิดที่ต้องถึง 33 ล้านคน ทั่วโลก หรือคิดเป็นประมาณ 45.0 ต่อประชากรแสนคน (WHO, 2019) ในประเทศไทย พบว่า มีการรายงานผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากที่สุดในช่วงอายุ 15-24 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.9 ซึ่งครอบคลุมประชากรกลุ่มวัยรุ่น วัยเรียน และวัยเจริญพันธุ์ และจากการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีของกลุ่มนักเรียน นักศึกษา พบว่าวัยรุ่นมีแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้นจากเดิมที่พบในอายุเฉลี่ย 13.3 ปี มาเป็นพบในอายุเฉลี่ย 13.1 ปี และไม่ใช่ผู้ยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกประมาณร้อยละ 30.0 ส่วนข้อมูลพฤติกรรมการใช้ยางอนามัยระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งชายและหญิง ร้อยละ 76.9 และ 66.7 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั้งชายและหญิง

ร้อยละ 74.1 และ 76.9 ตามลำดับ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ทั้งชายและหญิง ร้อยละ 69.5 และ 74.6 (Wattanayingcharoenchai, 2019) สำหรับปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่นและเยาวชน พบว่า อัตราการคลอดในวัยรุ่นในปี 2561 เท่ากับ 1.20 ต่อประชากรหญิงอายุ 10-14 ปี 1,000 คน และ 35.00 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน ตามลำดับ ซึ่งเป็นอัตราที่ลดลงจาก ปี 2560 ทั้งในกลุ่มอายุ 10-14 ปี และกลุ่มอายุ 15-19 ปี แต่อัตราป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นและเยาวชน อายุ 15-24 ปี มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากอัตรา 80.80 ต่อประชากรอายุ 15-24 ปี 100,000 คน ในปี 2553 เพิ่มขึ้นเป็น 189.50 ต่อประชากรอายุ 15-24 ปี 100,000 คน ในปี 2561 (Division of Innovation and Research, Ministry of Public Health, 2019) นอกจากนี้ ปัญหาอัตราการเกิดของประชากรในประเทศไทยลดน้อยลงแล้ว ยังพบปัญหาการเกิดที่ด้อยคุณภาพอีกด้วย โดยเฉพาะที่เกิดจากพ่อแม่วัยรุ่น ซึ่งสถานการณ์ด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ในปี 2561 พบว่าวัยรุ่นอายุ 15 – 19 ปี คลอดบุตรเฉลี่ยวันละ 192 คน โดยมีวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 15 ปี คลอดบุตรเฉลี่ยวันละ 7 คน และในปีเดียวกันพบว่า จำนวนประชากรหญิงที่คลอดอายุต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวนมากถึง 72,566 คน โดยแยกเป็นหญิงที่คลอดอายุระหว่าง 15-19 ปี มีจำนวน 70,181 คน และหญิงที่คลอดอายุต่ำกว่า 15 ปี มีจำนวน 2,385 คน นอกจากนี้ยังพบว่า มีหญิงที่คลอดอายุต่ำกว่า 20 ปี และตั้งครรภ์ซ้ำจำนวนมากถึง 6,543 ราย (Division of AIDS and Sexually Transmitted Diseases, Department of Disease Control, 2020) นอกจากนี้ ยังพบรายงานภาวะเด็กแรกเกิดน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งพบมากในกลุ่มมารดาวัยรุ่นอายุน้อย โดยในปี 2561 พบเด็กแรกเกิดน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ในมารดาวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 15 ปี มากถึงร้อยละ 22.5 และในมารดาอายุ 15-19 ปี ร้อยละ 15.5 (Bureau of AIDS Tuberculosis and sexually transmitted diseases, 2020) โดยที่อัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นไทยมีจำนวนสูงที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปัจจุบันในจำนวนเด็กหญิง 1,000 คน ที่มีอายุระหว่าง 15-19 มีมากกว่า 50 คนที่ได้ให้กำเนิดทารกในแต่ละปี

มารดาวัยรุ่นกว่าร้อยละ 80.0 รายงานว่าตนเองตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจและเกือบหนึ่งในสามอาศัยการทำแท้ง (Sirited et al., 2017)

จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ ประกอบด้วย 32 อำเภอ มีประชากรกลุ่มวัยเรียนระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 50 โรงเรียน มีนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 64,580 คน ในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา มีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 11 แห่ง มีนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 22,770 คน (The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Ratchasima, 2021) ปัญหาสุขภาพทางเพศและทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศยังคงต้องเฝ้าระวังและต้องแก้ไข เนื่องจากจังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ มีประชากรหลากหลายทั้งประชากรในจังหวัดและประชากรแฝง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การโทรคมนาคม และเทคโนโลยีที่เติบโตอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องมีการเฝ้าระวังกลุ่มวัยรุ่น วัยเรียน เนื่องจากปัญหาสุขภาพทางเพศยังเป็นปัญหาที่น่าเป็นห่วง เพื่อลดการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ลดการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยจังหวัดนครราชสีมา เป็น 1 ใน 20 จังหวัดต้นแบบ ที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ให้ความสำคัญเร่งแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินโครงการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในกลุ่มวัยรุ่นจังหวัดนครราชสีมา ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ทำให้สถานการณ์ดีขึ้นตามลำดับ โดยอัตราการคลอดลดลง แต่กลับเริ่มพบว่ามีเด็กและเยาวชน อายุต่ำกว่า 20 ปี ในจังหวัดนครราชสีมา มีการตั้งครรภ์ซ้ำเพิ่มมากขึ้น โดยในปี 2564 อยู่ที่ร้อยละ 12.89 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10.42 ในปี 2562 จากข้อมูลผลงานการให้บริการของหน่วยบริการสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา ปี 2565 พบว่า มีผู้ป่วยเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อายุระหว่าง 15 -19 ปี จำนวน 797 ราย พบว่าอัตราป่วยสูงสุดคือโรคซิฟิลิส จำนวน 372 ราย ป่วยด้วยโรคหนองใน 201 ราย และโรคติดต่อ

ทางเพศสัมพันธ์อื่นอีก 224 ราย (Office of Disease Prevention and Control 9 Nakhon Ratchasima, 2022) แต่ยังไม่มีการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในพื้นที่ จากปัญหาและข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและกำหนดแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ในวัยเรียน ระดับเจตคติเกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และระดับพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงกันยายน พ.ศ. 2567 มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 22,770 คน (The Secondary Education Service Area Office Nakhon Ratchasima, 2021)

1.1.1 เกณฑ์คัดเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัย (Inclusion criteria)

- 1) เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่กำลังศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- 2) มีสัญชาติไทย
- 3) สามารถสื่อสาร อ่าน เขียน ภาษาไทยได้อย่างชัดเจน
- 4) มีสมาร์ตโฟนและเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้

1.1.2 เกณฑ์คัดออกผู้เข้าร่วมการวิจัย (Exclusion criteria)

- 1) เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ไม่ให้ความร่วมมือในการวิจัย
- 2) เคยผ่านการตั้งครรภ์แบบไม่พึงประสงค์มาแล้ว

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ใช้วิธีคำนวณขนาดตัวอย่างแบบทราบบจำนวนประชากรของทาโรยามาเน (Yamane, 1973) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ เท่ากับร้อยละ 5 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่าจำนวน 394 คน โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จากโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมดจำนวน 11 โรงเรียนในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา โดยการจับฉลากโรงเรียน จำนวน 2 โรงเรียน กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง 2 โรงเรียนที่จับสลากได้

ขั้นที่ 2 กำหนดสัดส่วนตามระดับชั้นเรียน และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ตามระดับชั้นเรียน ตั้งแต่ ม.1-ม.6 เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา ผลการเรียนครั้งล่าสุด

ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับใคร สถานภาพสมรสของพ่อ/แม่/ผู้ปกครอง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง และอาชีพหลักของผู้ปกครอง ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close Ended Question) โดยเลือกตอบและเติมคำลงในช่องที่กำหนดให้

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้ในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการตั้งครรรภ์ในวัยเรียน จำนวน 21 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close Ended Question) เป็นคำถามเชิงบวก 15 ข้อ คำถามเชิงลบ 6 ข้อ ให้เลือกตอบ 3 ตัวเลือก คือ “ใช่” “ไม่ใช่” และ “ไม่ทราบ” มีเกณฑ์การให้คะแนน คือ “ตอบถูก ให้ 1 คะแนน” “ตอบผิดหรือตอบไม่ทราบ ให้ 0 คะแนน” การแปลผลการรับรู้ฯ โดยใช้เกณฑ์ของ Bloom (1968) แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูงได้คะแนน ร้อยละ 80- 100 (17-21 คะแนน) ระดับปานกลางได้คะแนน ร้อยละ 60 -79 (13-16 คะแนน) และระดับต่ำได้คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60 (0-12 คะแนน)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเจตคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 24 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close Ended Question) เป็นคำถามเชิงบวก 10 ข้อ คำถามเชิงลบ 14 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเกอร์ท (Likert scale) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

	เชิงบวก	เชิงลบ
เห็นด้วยมาก	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยมาก	1	5

การแปลผลเจตคติฯ โดยใช้เกณฑ์ของ Best (1977) แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

- ระดับสูง มีค่าคะแนน 102 คะแนน ขึ้นไป
- ระดับปานกลาง มีค่าคะแนน 84 - 101 คะแนน
- ระดับต่ำ มีค่าคะแนน น้อยกว่า 84 คะแนน

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 15 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close Ended Question) เป็นคำถามเชิงบวก 7 ข้อ คำถามเชิงลบ 8 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเกอร์ท (Likert scale) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

	เชิงบวก	เชิงลบ
ทุกครั้ง	5	1
บ่อยครั้ง	4	2
บางครั้ง	3	3
นานๆครั้ง	2	4
ไม่ได้ปฏิบัติ	1	5

การแปลผลพฤติกรรมในการป้องกันฯ โดยใช้เกณฑ์ของ Best (1977) แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับสูง มีค่าคะแนน 64 คะแนน ขึ้นไป

ระดับปานกลาง มีค่าคะแนน 52 – 63 คะแนน

ระดับต่ำ มีค่าคะแนน น้อยกว่า 52 คะแนน

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสร็จแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ชัดเจน ความครอบคลุมของเนื้อหา นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะของเนื้อหา (Index of Congruence; IOC) โดยแบบสอบถามฉบับนี้มีค่า IOC เท่ากับ 0.89 ซึ่งมีความตรงต่อการนำไปใช้ การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ นำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษา อำเภอโนนไทย จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้านการวัดการรับรู้ โดยวิธี Kuder-Richardson (KR-20) มีค่าเท่ากับ 0.96 ส่วนด้านเจตคติฯ และการปฏิบัติฯ ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดเจตคติฯ เท่ากับ 0.79 และการปฏิบัติฯ เท่ากับ 0.64

4. จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์/การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามได้ผ่านการพิจารณา

จริยธรรมการวิจัยในคน จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา (เลขที่การรับรอง KHE 2022-092) ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2565 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้รับการอนุญาตจากผู้ปกครอง มีเอกสารคำชี้แจงและเซ็นยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย ขั้นตอนการเก็บข้อมูล ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับสิทธิ์ในการตัดสินใจที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมในการวิจัยแก่กลุ่มตัวอย่างก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล การรับรู้ฯ เจตคติฯ และพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านข้อมูลส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการรับรู้ฯ เจตคติฯ กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ด้วยสถิติอนุมาน (Inferential statistics) ได้แก่ สถิติการทดสอบไคสแควร์ Chi-square

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จากการสุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 394 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60.9) มีอายุระหว่าง 12-18 ปี ส่วนใหญ่ อายุ 13 ปี (ร้อยละ 20.8) นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 98.7) ผลการเรียนล่าสุด อยู่ระดับดี (ร้อยละ 42.6) ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับ พ่อและแม่ (ร้อยละ 59.1) สถานภาพสมรสของพ่อแม่/ผู้ปกครอง แต่งงานและอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 64.5) ระดับการศึกษาของพ่อแม่/ผู้ปกครอง อยู่ระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 34.3) อาชีพหลักของพ่อแม่/ผู้ปกครอง คือ รับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 30.2)

2. ระดับการรับรู้ฯ เจตคติฯ และการพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา (Table 1)

2.1 ด้านการรับรู้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 44.7) รองลงมา คือ ระดับปานกลาง (ร้อยละ 29.4) และระดับต่ำ (ร้อยละ 25.9)

2.2 ด้านเจตคติในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับเจตคติ อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ

56.3) รองลงมา คือ ระดับปานกลาง (ร้อยละ 37.8) และระดับสูง (ร้อยละ 5.8)

2.3 ด้านพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติตัวในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 50.0) รองลงมา คือ ระดับปานกลาง (ร้อยละ 35.3) และระดับสูง (ร้อยละ 14.7)

Table 1: Levels of perceived, attitudes, and behaviors in preventing unwanted pregnancies and sexually transmitted diseases among high school students in Mueang District, Nakhon Ratchasima Province. (n=394)

Variables Studied	Sample Size (n)	Percentage (%)
1. Perception of unwanted pregnancy prevention		
High Level (80% and above)	102	25.9%
Medium Level (60% - 79%)	116	29.4%
Low Level (Below 60%)	176	44.7%
Mean = 62, SD = 21.48, Max = 100, Min = 4.76, 95% CI = 59.79 – 64.03		
2. Attitude towards unwanted pregnancy prevention		
High Level (102 points and above)	23	5.8%
Medium Level (84 – 101 points)	149	37.8%
Low Level (Below 84 points)	222	56.3%
Mean = 83.89, SD = 9.79, Max = 119, Min = 66, 95% CI = 82.86 – 84.85		
3. Behavior in unwanted pregnancy prevention		
High Level (64 points and above)	58	14.7%
Medium Level (52 - 63 points)	139	35.3%
Low Level (Below 52 points)	197	50.0%
Mean = 54.25, SD = 7.43, Max = 75, Min = 40, 95% CI = 53.47 – 54.97		

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึง

ประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ผลการเรียน และอาชีพหลักของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Table 2)

Table 2: Relationship between personal factors and behaviors in preventing unwanted pregnancies and sexually transmitted diseases among high school students in Mueang District, Nakhon Ratchasima Province. (n = 394)

Factors	Behavior level for preventing unwanted pregnancy			χ^2	df	p-value
	Low	Medium	High			
Sex						
Man	120	31	5	78.08	2	< .001*
Female	77	108	53			
Age						
12 years	33	10	9	23.53	12	.024*
13 years	53	21	8			
14 years	26	22	11			
15 years	27	35	12			
16 years	17	19	7			
17 years	23	16	4			
18 years	18	16	7			
Religion						
Buddhist	195	137	57	-	-	-
Christian	2	2	1			
Academic performance						
Excellent	39	46	24	19.79	6	.003*
Good	80	61	22			
Fair	58	24	9			
Poor	20	8	3			
Current living situation						
Both parents	115	86	38	7.109	8	.525
Father only	8	6	2			
Mother only	25	22	9			
Grandparents	29	18	8			
Relatives or others	20	7	1			
Marital status of parents/Guardians						
Single	6	5	0	-	-	-
Married but not living together	12	3	3			
Separated/Divorced	52	37	8			
Married and living together	123	92	46			
Widowed	4	2	1			

Table 2: (Continue)

Factors	Behavior level for preventing unwanted pregnancy			χ^2	df	p-value
	Low	Medium	High			
Highest education level of parents/Guardians						
Primary School	40	20	12	4.802	10	.904
Lower Secondary School	38	26	13			
Upper Secondary/High School	65	55	18			
Vocational/Associate Degree	14	12	5			
Bachelor's Degree	34	22	7			
Higher than Bachelor's Degree	6	4	2			
Main occupation of parents/guardians						
Farming/Agriculture	17	18	7	26.377	12	.009
General labor	72	34	10			
Small business/trade	52	40	17			
Civil servant/public employee	21	23	8			
Factory worker	16	7	12			
Private company employee	11	12	4			
Unemployed	8	5	0			

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการรับรู้ฯ และเจตคติฯ กับพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยด้านด้านการรับรู้ฯ และปัจจัยด้านเจตคติฯ

มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Table 3)

Table 3: The relationship between factors such as perception, attitude, and behavior in preventing unwanted pregnancies and sexually transmitted diseases among high school students in Mueang District, Nakhon Ratchasima Province. (n = 394)

Factors	Behavior level for preventing unwanted pregnancy			χ^2	df	p-value
	Low	Medium	High			
Perception of preventing unwanted pregnancies						
Low level	60	79	37	71.65	4	< .001
Medium level	50	48	18			
High level	87	12	3			

Table 3: (Continue)

Factors	Behavior level for preventing unwanted pregnancy			χ^2	df	p-value
	Low	Medium	High			
Attitude of preventing unwanted pregnancies						
Low level	146	59	17	56.48	4	< .001
Medium level	41	73	35			
High level	10	7	6			

(*statistical significance at .05)

อภิปรายผล

1. การรับรู้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษา มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากเด็กนักเรียนอยู่ในช่วงที่อยากรู้อยากลอง และมีสื่อทางเพศที่สามารถเข้าถึงทางอินเทอร์เน็ตได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Sirited et al. (2020) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และเจตคติการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ด้านความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำเช่นกัน

2. ด้านเจตคติในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่มีระดับเจตคติในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากวัยรุ่นจะอยู่กับกลุ่มเพื่อนและสนิทสนมเป็นส่วนใหญ่ กลุ่มเพื่อนจึงเป็นปัจจัยสำคัญมากสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา เนื่องจากช่วงวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับทางสังคม โดยเฉพาะการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ซึ่งถือเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดและสนิทสนมมากที่สุด วัยรุ่นจึงเลือกที่จะแสดงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศผ่านการเลียนแบบและกระทำตาม ๆ กัน เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกแตกต่างจากคนอื่น (Sabaiying M., 2019) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Sirited et al., (2020) ได้ศึกษาเรื่องความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเจตคติการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ตาม

พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ที่เป็นวัยรุ่นในปัจจุบันมีความคิดเป็นของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ทำให้มีความเชื่อและค่านิยมที่ไม่ถูกต้องในบางเรื่องเกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะความรอบรู้ด้านสุขภาวะทางเพศ

3. พฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับต่ำ อาจเนื่องมาจากวัยรุ่นส่วนใหญ่ถือเป็นเรื่องธรรมดา เป็นค่านิยมและสร้างความสนใจหรือเป็นการแข่งขันในวัยรุ่นที่เรียกกันว่าการเก็บแถม (Sittipiyasakul V. et al., 2013) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Sabaiying M. (2019) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสังคมปัจจุบัน พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่ยังละเลยและมองข้ามปัญหาด้านการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และแสดงพฤติกรรมการขาดการป้องกันทางเพศที่ถูกต้อง โดยการไม่ใช้ถุงยางอนามัยขณะที่มีเพศสัมพันธ์ และนักเรียนหญิงกลุ่มตัวอย่างหลายคนเคยมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนชายมากกว่า 1 คน ส่วนนักเรียนชายกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายบางคน เคยมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์หลายคนร่วมกับกลุ่มเพื่อน โดยมองเป็นเรื่องของความสนุกและท้าทาย

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา ดังนี้

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ผลการเรียนล่าสุด และอาชีพหลักของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อาจเนื่องมาจากวัยรุ่นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าควรให้ผู้ชายพกถุงยางอนามัยมากกว่าผู้หญิง (Sittipiyasakul V. et al., 2013) เมื่อวัยรุ่นมีอายุเพิ่มมากขึ้นจะมีประสบการณ์กับตนเองและสามารถรับรู้ถึงผลกระทบได้ นักเรียนที่มีผลการเรียนที่ดีส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญเรื่องเรียนมากกว่าเรื่องเพศสัมพันธ์ และอาชีพหลักของผู้ปกครอง มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่น ซึ่งพัฒนาการของครอบครัวระยะมีบุตรวัยรุ่น Duvall (1977) ที่สำคัญคือ การปฏิบัติพัฒนาการของบิดามารดาต่อบุตรในการอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเรื่องเพศศึกษาแก่บุตรวัยรุ่น โดยเฉพาะการคบเพื่อนและการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ การให้คำแนะนำในการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย รวมทั้งการถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับเพศศึกษาและพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ที่นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ซึ่งจะช่วยให้วัยรุ่นมีความประพฤติปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสมในสังคม (Chan-Ame, 1988) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wong-arsa W. et al. (2015) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นหญิง: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง พบว่า การอบรมเลี้ยงดู การมีบิดามารดาเป็นผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเพศศึกษา สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวระดับการศึกษาของบิดา/มารดา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ดังนั้น โรงเรียนและสถาบันครอบครัวควรร่วมมือกันในการเตรียมเยาวชนให้มีความรู้ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายและจิตสังคม ความรู้เพศศึกษา การปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้าม รวมถึงการปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมอันดีงามของไทยที่วัยรุ่นควรถือปฏิบัติ

4.2 ปัจจัยด้านการรับรู้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทาง

เพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา อาจเนื่องจากการรับรู้เป็นกระบวนการจัดการหรือตีความหมายของบุคคลคนนั้นได้สัมผัสด้วยตนเอง จากประสบการณ์ การเรียนรู้ ทัศนคติ และค่านิยม เมื่อรับรู้ในเรื่องนั้นแล้วก็จะมีความสัมพันธ์แสดงออกมาตามลักษณะนั้นด้วย (Thepkhayan, 2021) สอดคล้องกับการศึกษาของ Rojruangnon P. et al. (2016) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาหญิงระดับอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด และการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาหญิง

4.3 ปัจจัยด้านเจตคติในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากเจตคติในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์เป็นความรู้สึก ความคิด หรือความเชื่อ เป็นแนวโน้มที่จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของนักเรียน เป็นปฏิกิริยาโต้ตอบโดยการประมาณค่าว่าชอบหรือไม่ชอบที่จะส่งผลกระทบต่อในเชิงบวกหรือเชิงลบต่อพฤติกรรมในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สอดคล้องกับการศึกษาของ Sribenchamas N. et al. (2023) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ทัศนคติต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อธิบายได้ว่า การตั้งครรภ์ในวัยเรียนยังไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม นักเรียนได้รับการปลูกฝังเจตคติที่เหมาะสม รวมทั้งการให้ความรู้เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเชื่อที่ถูกต้อง ทัศนคติเป็นความรู้สึกนึกคิดภายในของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัว กลุ่มคน ความชอบ ความเกลียด การแสดงออกเหล่านี้เป็นการแสดงพฤติกรรมและแนวคิดต่าง ๆ แสดงถึงกลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติต่อสิ่งนั้น เมื่อนักเรียนมีเจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่เหมาะสม จะทำให้มีทักษะการป้องกัน

การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น เพราะเจตคติเป็นเรื่องของความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิด และมีแนวโน้มที่มุ่งจะกระทำหรือแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ และการแสดงพฤติกรรมทางเพศเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกที่มีทิศทางทั้งทางบวกและทางลบ นั่นคือการมีเจตคติที่ถูกต้องเหมาะสมในเรื่องเพศของวัยรุ่นจะช่วยให้วัยรุ่นสามารถปฏิบัติตนในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศได้ถูกต้องและเหมาะสม

สรุปผล

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมกำบังกัน การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของนักเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ เพศ ผลการเรียน อาชีพหลักของผู้ปกครอง การรับรู้ในการป้องกันกำบังกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และเจตคติในการป้องกันกำบังกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์คือปัจจัยด้าน เพศ ผลการเรียน และผู้ปกครองที่นักเรียนอาศัยอยู่ร่วมด้วย ข้อเสนอแนะให้โรงเรียนจะต้องพัฒนาหลักสูตรเพศศึกษารอบด้าน เพื่อให้ความรู้ในการป้องกันกำบังกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ควรมีการพัฒนาศักยภาพนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ให้มีความรอบรู้ด้านสุขภาวะทางเพศเพิ่มมากขึ้นจากการประชุมอบรม หรือการประชุมครูประชุมผู้ปกครอง สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีกิจกรรมมุ่งเน้นการสร้างความรู้ด้านสุขภาวะทางเพศให้กับนักเรียน อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยพัฒนารูปแบบโปรแกรมในการป้องกันกำบังกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และกำบังกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในสถานศึกษา ควรนำปัจจัยอื่นมาวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความแตกต่างของตัวแปรที่ศึกษา ควรกำบังกันการศึกษาวิจัยโดยใช้สถิติที่สูงขึ้นในการทำนายนัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และ

กำบังกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะลึกเฉพาะในแต่ละประเด็นใดประเด็นหนึ่งที่สำคัญให้ชัดเจนเป็นต้น

References

- Best, J.W. (1977). *Research in Education* (3rd ed). Engelwood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Bloom, B.S. (1968). *Taxonomy of education objective: Handbook 1: Cognitive domain*. New York: David MCI.
- Bureau of AIDS Tuberculosis and sexually transmitted diseases. (2020). *National Strategic Plan on Ending the AIDS problem 2017-2030*. Department of Disease Control. <https://ddc.moph.go.th/das/>
- Chan-Ame, S. (1988). *Child psychiatry* (4th ed). Bangkok: Thai Wattana Publishing.
- Division of AIDS and Sexually Transmitted Diseases, Department of Disease Control. (2020). *Status of the HIV epidemic in Thailand in 2020*. <https://ddc.moph.go.th/das/index.php>
- Division of Innovation and Research, Ministry of Public Health. (2019). *Situation of sexually transmitted diseases in Thailand*. <https://ddc.moph.go.th/dir/index.php>
- Duvall, E. M. (1977). *Marriage and family development* (5th ed.). Philadelphia: Lippincott.
- Office of Disease Prevention and Control 9 Nakhon Ratchasima. (2022). *Achievements of patient service regarding sexually transmitted diseases for the year 2022*. <http://odpc9.ddc.moph.go.th/post/65-report.pdf>

- Rojruangnon P. et al. (2016). Factors Related to Preventive Behaviors of Unexpected Pregnancy among the Female Undergraduates, Bangkok Metropolitan. *J Sci Technol MSU*, 36(2). 194-202.
- Sabaiying, M. (2019). Sexual Risk Behavior among High School Students in Current Society. *Academic Services Journal, Prince of Songkla University*, 30(3), 121-127.
- Santrock, J.W. (2001). *Adolescence*. Boston: Mc Graw-Hill.
- Sirited et al. (2017). Effects of the life skills development program on self-efficacy in preventing teenage pregnancy of Female secondary school students, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. *Thai Journal of Public Health*, 47(3), 241-254.
- Sirited et al., (2020). Knowledge of sexually transmitted diseases and attitude about sexually transmitted diseases prevention according to Communicable Disease Act, B.E. 2558 among secondary school students in Mueang District, Phetchaburi Province. *Public Health Policy and Laws Journal*, 6(Supplement), S53-S70.
- Sittipiyasakul V. et al. (2013). A Survey on Sexual Experiences, Opinions and Sexual Risk Behaviors among Teenage Students in Thailand. *Journal of Health Science*, 22(6), 979-987.
- Sribenchamas N. et al. (2023, March 15). *Factors affecting to behaviors preventing unwanted pregnancy of female senior high school student, Muang district, Phitsanulok province* [Paper presentation]. The 3rd Kamphaeng Phet Rajabhat University Student National Conference, Kamphaeng Phet, Thailand.
- The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Ratchasima. (2021). *Action plan for fiscal year 2022*. <https://spmkorat.go.th>
- Thepkhayan, P. (2021). *Perceptions, Understanding, and Behavior of NIDA Staff Toward the Policy on Operational Excellence*. Bangkok: Office of the President National Institute of Development Administration.
- Wattanayingcharoenchai S. (2019). Thai people's health report 2019. Department of Disease Control. Bangkok. <https://www.hfocus.org>
- WHO. (2011). *Health and Health System Responsiveness Survey*. <http://www.who.int/responsiveness/en/>
- WHO. (2019). *Unsafe Abortion-Global and Regional Estimates of the Incidence of Unsafe Abortion and Associated Mortality*. <https://www.who.int/publications/i/item/9789241501118>
- Wong-arsa W. et al. (2015). *Factors Affecting Sexual Risk Behaviors Among Adolescents: a Case Study Conducted in One University*. *Journal of Public Health*, 45(3), 285-297.
- Yamane, T. (1967). *Statistics, An Introductory Analysis* (2nd ed.). New York: Haper and Row.